

havde jeg egentlig tænkt mig at knytte til den Adresseforhandling, som jeg ventede skulde have fundet Sted; men da denne har indskrænket sig til nogle faa Ord, der ere fremfattede af en af de ærede Forslagsstillere, har jeg anseet det for rigtigt her som i det andet Thing at udbede mig som et særligt Nummer paa Dagsordenen at maatte fremføre enkelte supplerende Bemærkninger til mit Foredrag i Søndags, som skulde tjene til at vise Regjeringens og navnlig min Stilling til Opgivelsen af Dannevirke. Sagen har en saa stor Vigtighed og Betydning, at det er mig kjært, at den ærede Formand har tilladt mig at gjøre disse Bemærkninger udenfor Dagsordenen.

Man har anført, at man skulde kunne slutte sig til, at jeg forud havde Kjenndskab til Opgivelsen af Dannevirkestillingen, af forskjellige Kjenndgjerninger. Den første af disse Kjenndgjerninger skulde da være den, at jeg havde opfordret Borgemeesteren i Byen Slesvig til at forlade denne By. Hermed forholder det sig saaledes: Amtmanden i Slesvig henvendte sig til mig og underrettede mig om, at denne Mand ved sin trofaste og loyale Udførelse af sine Embedspligter havde paadraget sig saa stor Uvillie hos den ildefindende Befolkning, at det var at befrygte, at han, hvis Slesvig kom i Tjendens Bold, vilde være udsat for Mishandling, og han ansaae det derfor for rigtigt, at han fik en Reisetilladelse, og at der i hans Plads blev konstitueret en anden Mand, som han troede var denne Stilling fuldkommen voksen. Jeg havde i den Anledning en Samtale med vedkommende Embedsmand; jeg overlod aldeles til ham selv at gjøre, hvad han ansaae for rigtigt; men jeg fremhævede tillige for ham, at det havde en vis almindelig Interesse, hvilken Beslutning han tog i saa Henseende. I stærkt bevægede Tider seer man, at den Fremgangsmaade, der bruges paa eet Sted, ligesom en Smitte griber om sig og besænger ogsaa Folket hobrene paa andre Steder. Det var derfor at forudsæe, at hvis der blev ham en saadan Behandling, som forudsat, tildeel, vilde dette ligesom give Signalet til en lignende Fremgangsmaade imod Embedsmænd paa andre Steder, der maaske ikke vilde have Nogetsomhelst at befrygte, hvis ikke et saadant Signal blev givet, og jeg betydede

ham derfor, at jeg maatte ansee det for rigtigt, at Amtmandens Mening toges tilfølg. Min Meddelelse fandt Sted samtidsigt med Angrebet paa Dannevirkestillingen, da vi fra Gottorp saae Ilden fra vore og de fjendtlige Kanoner, og enkelte Granater faldt i selve Byen. Det tør derfor ansees som givet, at dette Raad ikke kan bruges som en Kjenndgjerning med Hensyn til, at jeg forud skulde have haft Kundskab om, hvad man agtede at gjøre.

Den anden Kjenndgjerning skulde være den, at jeg havde forberedt den Proklamation, der fandtes opslaaet her om Løverdagen paa Byens Gadehjørner. I den Anledning maa jeg tillade mig at fremsætte nogle Bemærkninger, som jeg tidligere ikke fandt Anledning til at dvæle ved, deels paa Grund af mit mere ufuldstændige Kjenndskab til Stemningen i Hovedstaden, og deels ogsaa, fordi der var enkelte uanselige Punkter, hvorom jeg ikke kunde tage nogen Beslutning før efter en moden Overveelse. Beretningen om, at Armeen var brudt op fra Dannevirke, naaede Fredag Nat til Kongen i Sønderborg, og blev fra Ham meddeelt mig. Jeg troede først, at denne Begivenhed ikke vilde foranledige nogen Beslutning fra min Side, der vilde nødvendiggjøre en Samtale med Kongen; men efterat have overveiet Sagen noget næriere, maatte jeg finde det rigtigere, at jeg Løverdag Morgen begav mig ombord paa det Dampskib, der vilde afgaae til Korsør. Medens jeg derfor i den Anledning i den natlige Time søgte Audients hos Kongen, modtog jeg en Depesche fra Krigsministeren, der underrettede mig om, hvad der var besluttet i Krigsraadet, og som tillige indeholdt Meddelelse om den Depesche, han havde affendt til den kommanderende General, og hvori den af ham tagne Beslutning misbilligedes. Denne Efterretning gjorde mig i en vis Henseende betænkelig. Jeg nærede nogen Frygt for, at denne Misbilligelse skulde træffe den kommanderende General i det Dødblik, da han var paa Retraiten, og at denne Mand, som jeg forøvrigt ikke kjender noget personlig, men hvis Karakter, efter hvad der almindelig siges, er noget særegen, skulde under disse Omstændigheder paavirkes paa en eller anden uheldig Maade af den. Jeg indlebede derfor en telegrafisk